ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

За 2022 година

Љупчо Тошев

Извршен директор

Содржина

Вовед 3

За Фондацијата Агро-центар за едукација (ФАЦЕ) 4

Имплементација на Проекти поддржани од Еразмус+ програмата на ЕУ 7

Подгрант на Хоризонт Програмата на ЕУ 22

Јакнење на капацитетите на ФАЦЕ и давање услуги 23

Финансиски показатели 24

Издавач:

Фондација Агро-центар за едукација (ФАЦЕ)

Адреса на издавачот:

ул. Цицо Поповиќ,

бр. 7-2/14, 1000 Скопје

Р. Македонија

Телефон: **+389 2 3222 015**

Е-маил: contact@ace.org.mk

Вебстрана: http://ace.org.mk/

Фејсбук: https://www.facebook.com/facemkd/

Скопје, 2023

Вовед

Почитуван читателу,

Поминаа 16 години од постоењето на Фондацијата Агро-центар за едукација (ФАЦЕ), која се профилира на пазарот како една од најзначајните организации кои се занимаваат со развивање на неформалното образование во секторот земјоделство и рурален развој во Македонија, а и пошироко. Воедно, се профилира и како субјект кој самостојно успешно опстојува како резултат на одржливите политики на организацијата. И оваа година, економските придобивки забавуваат, растот на човечкиот капитал стагнира, а постојните јазови во еднаквоста на учењето се прошируваат.

Како и во претходните години и во изминатата 2022 година ФАЦЕ се фокусираше на создавање и имплементација на проекти на Еразмус+ Програмата на ЕУ. Се работи за програма на Европската Унија која е исключително значајна компонента на севкупната национална статегија за интеграција на македонскиот образовен простор, а со тоа и на работењето на ФАЦЕ, како досега, така и во наредниот период. Во 2022 година ФАЦЕ доби 2 нови проекти, а продолжи со имплементација на 6 проекти веќе поддржани од Еразмус+ програмата. Секој од нив, на еден или друг начин, влијае на развивањето на неформалната едукација во областите на интерес на Фондацијата.

Минатата година ФАЦЕ ја доби и Еразмус + Акредитацијата преку Националната агенција за европски образовни програми и мобилност, во полето на стручното образование и обуки, за периодот 2021-2027 година. Акредитацијата има за цел да ги охрабри организациите кои имаат евиденција за докажан квалитет во организирање на мобилност за стручно образование и обука за ученици и вработени, за понатамошно развивање на нивните европски стратегии за интернационализација. Во 2022 ФАЦЕ доби нов проект од Клучната Акција 1 (КА1) за мобилност на ученици и вработени.

Во 2022 година ФАЦЕ имплементираше и една активност како под-грантист од Програмата Хоризонт (2021-2027) на Европската унија. Ова е посебно значајно, имајќи предвид дека со приклучувањето кон оваа програма, Македонија добива можност за зајакнување и зголемување на можностите за интернационална и регионалната соработка во делот на науката и иновациите, интернационален пристап во заедничките истражувања, интегрирање на земјата во Европската истражувачка област и исполнување на целите за отворена наука и пристап до информации. Дополнително се отвора пазарот за истражувачи, истражувачка инфраструктура, мобилност и соработката со други земји на ова поле. Програмата „Хоризонт Европа“ е досега најамбициозната програма на ЕУ со буџет од 95,5 милијарди евра и претставува основен инструмент за финансирање на истражувањата и иновациите на европско и глобално ниво.

И оваа година се зголеми мрежа на институции и организации од Европа. Партнерите ги претставуваа следниве земји: Полска, Литванија, Летонија, Турција, Грција, Малта, Италија, Австрија, Унгарија, Велика Британија, Холандија, Шпанија, Португалија, Исланд, Шведска, Романија, Молдавија, Албанија, Србија, Чешка и Словачка.

На крај, голема благодарност до персоналот на Фондацијата и Одборот на старатели за несебичната посветеност и поддршка.

М-р Љупчо Тошев

Извршен директор

За Фондацијата Агро-центар за едукација (ФАЦЕ)

Визија, мисија и клучни вредности

Визијата на ФАЦЕ: Создавање општество во кое образованието е движечка сила за позитивни промени за сите, особено оние што се вклучени во земјоделството и руралниот развој.

Мисија: Како непрофитна организација, ФАЦЕ го зајакнува влијанието на неформалното образование и доживотното учење во Македонија и регионот, во насока на одржлив земјоделски и рурален развој – како и подобрена вработливост. ФАЦЕ го постигнува ова преку развој и имплементација на модерни програми, курикулуми и модели за учење базирани на практична работа.

Клучните вредности на организацијата се:

- ***Инзвонредност*** – Наш предизвик се највисоките нивоа на учење и изведба за создавање на влијание. Нашата сила се професионалноста, динамиката и флексибилноста како низ процесите, така и при донесувањето одлуки.

- ***Интегритет*** – Ние сме целосно одговорни и транспарентни, пред нас самите, нашите донатори, партнери и оние на кои им даваме услуги.

- ***Разновидност*** – Преку прифаќање на различностите и активно вклучување на разни групи, ние со заеднички напори ги решаваме проблемите.

- ***Еднаквост*** – Ние веруваме во еднакви вредности, почит и искреност кон секоја личност. Ние промовираме родова еднаквост и се бориме за достоинството и човековите права за сите.

- ***Иновативност*** – Секојдневно, преку нови идеи и решенија, ги користиме сите можности кои произлегуваат од промените во околината, предвидувајќи ги потребите на целните групи.

Организациска структура:

ФАЦЕ е изградена врз основа на рамна структура со управувачко тело - Одбор на старатели и Извршна канцеларија.

Одборот на старатели (во понатамошниот текст Одбор) е управувачкото тело на ФАЦЕ. Членовите на Одборот имаат право и должност да учествуваат во работата на самиот одбор и да даваат иницијативи за изработка на нацрт акти, и да употребуваат други овластувања, со согласност со Правилата и заклучоците на Одборот. Одборот се состои од најмалку 5, но не повеќе од 9 старатели, вклучувајќи ги: Претседател и 3 до 7 члена.

Менаџмент:

Извршната канцеларија се состои од извршен директор и друг потребен персонал. Извршниот директор е избран член од персоналот што се води по принципите на ефективност,

компетентност, интегритет и позитивност. Извршната канцеларија ги извршува менаџерските, административните и професионалните задачии ги администрира политиките и програмите коишто се одобрени од Одборот.

Извршниот директор се назначува од страна на Одборот. Извршниот директор е главниот административен чинител. Извршниот директор ги набљудува и анализира сите ситуации и/или проблеми што се јавуваат во тековните активности, обезбедува предвидувања за идни состојби, проблеми и можности; комуницира и соработува со други организации. Извршниот директор се грижи за стратешкото планирање и подготвува годишни и периодични планови, програми, и финансиски планови. Извршниот директор ја претставува ФАЦЕ во правниот промет со трети страни и е одговорен за законитоста на работењето на ФАЦЕ во согласност со Статутот и другите акти.

Членови на Извршната канцеларија:

М-р Љупчо Тошев - Извршен директор
Наташа Огненоска - Раководител за финансии и администрација
Александра Николова - Раководител на проекти

Соработници на проектите во 2022 беа:

Јасмина Пишлевиќ, Спире Арсов и Мартин Мицевски.

Експерти - ФАЦЕ има база од повеќе од 30 експерти/обучувачи кои се ангажираат повремено од најразлични области (земјоделство, претприемништво, работа со маргинализирани лица, инвалидни лица, туризам, екологија, за родови односи, заштита при работа, финансии, обука на возрасни, ИКТ, локален и регионален развој и други области).

Стратешки приоритети

ФАЦЕ дефинира 3 стратешки приоритети за периодот од 2018-2021:

Стратешки приоритет # 1: Подобрување на неформалното образование и доживотното учење

Стратешки приоритет #2: Поттикнување на улогата на бизнис секторот во процесот на образование

Стратешки приоритет #3: Создавање на услуги, со цел да се зајакне одржливоста на организацијата.

Главниот пристап на ФАЦЕ:

1. Да обезбеди еднаков пристап до знаење за земјоделците, вработените во сродните индустрии, владата и локалната администрација, претприемачите, советодавните служби во земјоделството, експертите од приватни и невладини организации, учениците од стручните училишта, студентите, вработените во ФАЦЕ и особено, но не исклучиво, на припадниците на руралните средини и заедници;

2. Поврзување на образованието и истражувањето, со акцент на промоција на иновативни и применливи механизми и практики;

3. Поддршка за градење на локални капацитети, преку едукација и обука;

4. Да поттикне поголем број на корисници на образовни услуги;

5. Да развива и имплементира едукативни програми (курикулуми) и програми за прилагодување на земјоделството, туризмот, производството на храна, заштитата на животната средина, руралниот развој и другите сектори релевантни за работата на ФАЦЕ;

6. Активно да работи на приспособување на неформалните образовни програми кон потребите на правилата за пазарна економија, потребите на пазарот на трудот и јавните услуги;

7. Да мобилизира и добие средства, од внатрешни фондови или од надворешни извори, за образовни проекти и услуги;

8. Да создаде мрежа на соработка со локални, регионални и меѓународни организации, како и поддршка на сите меѓуинституционални соработки и координација.

Имплементација на Проекти поддржани од Еразмус+ програмата на ЕУ

Проекти кои завршија со реализација во 2022

Проект „„Mobility of VET learners and teachers - Мобилност на ученици и наставници во стручното образование и обука“ 2020

За потребите за реализирање на проектните активности во проектот „Mobility of VET learners and teachers - Мобилност на ученици и наставници во стручното образование и обука“ програмата Еразмус+, Клучна акција 1: Мобилности заради учење на поединци, број на договор – 2020-1-MK01-KA116-077479 (Реализиран во 2022 заради пандемијата Ковид-19)

Целта е со воведување на земјоделски и претприемачки вештини во земјоделскиот сектор, преку учење базирано на работа, да се задоволат главните потреби на учениците за подобрување на можностите за вработување и подобрување на изгледите на нивната идна кариера, да се зголеми нивното чувство за иницијатива и претприемништвото и да се зголеми мотивацијата за учество во идното (формално / неформално) образование или обука.

Мобилноста на 20 ученици волонтери во проектот се одржа во земјоделски компании во Патра, Грција, придружувани од 2 наставници.

Домаќин на мобилноста беше InnoTomia P.C.

Мобилноста беше реализирана во периодот од 21.08.2022 година до 03.09.2022 година.

Трошоците за престој, сместување, храна, патување и осигурување ги покрива програмата.

Во рамките на овој проект имаше и еднонеделна обука на 5 наставници од средните земјоделски училишта на тема „DTH - Design Thinking for Educators in Agriculture“ организирана во Будимпешта, Унгарија. Обуката се одржа во периодот од 12-17.09.2022, а домаќин беше Converzum-A nyelvi közösségi tér / 11-15. Lajos utca / 1023 / Budapest.

Проект „„Mobility of VET learners and teachers - Мобилност на ученици и наставници во стручното образование и обука“

За потребите за реализирање на проектните активности во проектот „Mobility of VET learners and teachers - Мобилност на ученици и наставници во стручното образование и обука“ програмата Еразмус+, Клучна акција 1: Мобилности заради учење на поединци, број на договор – 2021-1-MK01-KA121-VET-000005044.

Целта е со воведување на земјоделски и претприемачки вештини во земјоделскиот сектор, преку учење базирано на работа, да се задоволат главните потреби на учениците за подобрување на можностите за вработување и подобрување на изгледите на нивната идна кариера, да се зголеми нивното чувство за иницијатива и претприемништвото и да се зголеми мотивацијата за учество во идното (формално / неформално) образование или обука.

Мобилноста на ученици волонтери во проектот ќе се одржи во земјоделски компании во Чаковец, Хрватска.

Мобилноста ќе се одвива со почеток од 03.07.2022 година до 16.07.2022 година.

Трошоците за престој, сместување, храна, патување и осигурување ги покрива програмата.

Во рамките на овој проект имаше и еднонеделна обука на 3 наставници од средните земјоделски училишта на тема „DTH - Design Thinking for Educators in Agriculture“ организирана во Будимпешта, Унгарија. Обуката се одржа во периодот од 12-17.09.2022, а домаќин беше Converzum-A nyelvi közösségi tér / 11-15. Lajos utca / 1023 / Budapest.

Проект: "Можности за обука при висока стапка на невработеност – M.O.T.H.E.R.“

Датум на започнување на проектот: 2020-09-01

Вкупно времетраење на проектот 24 месеци

Датум на завршување на проектот: 2022-08-31

Регион: Македонија, Италија

Донатор: Европска Комисија (Еразмус+ Програма)

Координатор на проектот: Центар за обука и развој на меѓународни проекти JUMP - Италија

Партнери во проектот:

- Фондација Агро-центар за едукација- ФАЦЕ (Македонија)

- Општина Лусада – (Португалија)

- Екоцентар Алапитвани (Унгарија)

- Здружение Активности (Литванија)

- Центар за рурални советувања и обуки (Латвија)

- Институт за развој на претприемништво (Грција)

Целна група:

Млади луѓе од 18-30 години, индивидуални, мали и мали и средни компании, млади претприемачи, хонорарци.

Цел на проектот:

Главната цел на проектот е да создаде причина за средба помеѓу целните групи и можност да се ослободи нивната креативност, да ги покажат своите компетенции, работата што ја прават, да побараат совети, да ја објаснат својата стратегија, да ги споделат своите соништа, да растат заедно, да учат, да создаваат, да воспоставуваат односи. Важно е да се потенцира релевантноста на проектот со Стратегијата Europe2020 и особено со главните цели и приоритети на Еразмус +, кој има цел да ги зајакне компетенциите на учесниците во проектот, да се бори против невработеноста, да ја зголеми вработливоста, особено кај младите.

Краток опис

Идејата за проектот M.O.T.H.E.R. е добиена од пилот истражување направено од партнерството за социјално претприемништво. При истражувањето за „нови работни места во иднината и стари работни места во опасност од истребување“, се појавија две главни категории: „Хонорарни работници преку Интернет“ (Free Workers Online) и „Mother“ Работници. Од едната страна, оние професионалци, наречени хонорарни работници, работат преку Интернет, притоа користејќи ИКТ и развивајќи компетенции во пишување, уредување, анализа на податоци, графика, веб дизајн и управување, блогирање, правење видео, веб-маркетинг и е-социјално - маркетинг, обуки, аналитичари на социјални медиуми и други. Низ целиот свет има луѓе, млади или возрасни, кои работат и заработуваат пари со многу нови и иновативни компании. Од другата страна ги имаме „Mother“ Работници. „Mother“ Работници се оние кои работат со свои раце и творат.Оваа група опфаќа не само креативни луѓе како уметници или занаетчии, туку и мали земјоделци кои произведуваат масло, вино, џем, мед, сапун, природни крпи, природна козметика и пијалоци, кожни работници, чевлари, но исто така и уште попрактични, дрва, заварувачи, градежници и др.

Проектот своето делување го насочува во приоритет на обуките за претприемништво. Широка тема со веќе постоечка европска рамка и литература, но која има уште повеќе интересна серија на практики и искуства од едукатори и претприемачи кои излегуваат од класичните модели на економија, бизнис и менаџмент. Лица кои воведуваат тотално нови ресурси засновани врз еден од најважните столбови на нашиот проект „креативност“, носејќи социјални иновации и позитивни промени во локалните заедници.

Специфичните цели на проектот се:

1. Поддршка на нови млади работници да влезат и да бидат одржливи на светскиот пазар на трудот;

2. Зајакнување на стратешките компетенции на младите и меки вештини со зголемување на нивната претприемачка активност и реализација на нови идеи;

3. Развивање социјални и дигитални иновации што поврзуваат два и повеќе сектори од реалната рамка за вработување на младите;

4. Изработка на социјална платформа каде што „Mother“ Работниците и „Хонорарни работници преку Интернет“ можат да се сретнат и да развијат конкретна соработка;

5. Креирање на комплет алатки корисни за младите како нови претприемачи кои можат да учат од дома;

6. Развивање на Европска мрежа на креативни и паметни луѓе кои можат да ги зголемат стапките на вработеност во Европа;

7. Започнување на долгорочен процес на растење и учење меѓу 6 партнери заинтересирани за проширување на мрежата;

8. Креирање на меѓугенерациски дијалог и соработка помеѓу се повеќе и помалку искусни млади во областа на претприемништвото.

Проект: „Алатка од стручно образование и обука за промовирање на дигитализацијата во земјоделската индустрија за одржливо земјоделство – ПРИЗМ“

Датум на започнување на проектот: 2020-10-01

Вкупно времетраење на проектот 24 месеци

Датум на завршување на проектот: 2022-09-30

Регион:Македонија, Полска

Донатор:Европска Комисија (Еразмус+ Програма)

Координатор на проектот: СРЕДНО УЧИЛИШТЕ ЗА БИЗНИС И ЗДРАВСТВЕНИ НАУКИ Полска

Партнери во проектот:

- Фондација Агро-центар за едукација- ФАЦЕ (Македонија)

- Консултантско биро МЕЦБ (Малта)

- Независен меѓународен институт за академски истражувачки студии (Англија)

- Институт Минутоли (Италија)

- Организација СТАНДО (Кипар)

- Организација АРИД (Полска)

- Училишна група МПИРМПАКОС Д. & СИА О.Е (Грција)

Целна група:

Обучувачи од стручно образование и обука, земјоделци, заинтересирани страни во земјоделската индустрија, експерти за технологија вклучени во напредокот на технологијата во однос на земјоделството и роботските системи.

Цел на проектот:

Целта на проектот е меѓународна синергија помеѓу 7 европски организации со иста потреба - Да им се помогне на обучувачите од стручно образование и обука, да дефинираат одржлив сектор заснован на земјоделство 4.0 преку отворен образовен ресурс за стручно образование и обука

Краток опис

Во 2015 година, Агендата за одржлив развој на ООН за 2030 година се обврза да се стави крај на гладот, да се постигне безбедност на храна и да се подобри исхраната и да се промовира одржливо земјоделство. Амбициозна цел, бидејќи околу 800 милиони луѓе низ светот страдаат од глад и побарувачка. Целта е до 2050 година да се произведува 70% повеќе храна. За жал, реалноста во денешно време е дека учеството на земјоделството во глобалниот БДП се намали на само 3%, интензивирајќи го проблемот со глад и недостиг на храна, бидејќи многу малку иновации и напредок во технологијата се направени во овој сектор за да се овозможи ефикасен, безбеден и еколошки пристап во рамките на земјоделството 4.0. Сите партнерски земји се соочуваат со прашања поврзани со земјоделството, а земјоделците се борат со предизвиците на безбедноста на храната, климатските промени, недостигот на природни ресурси и многу повеќе. И покрај тоа, Заедничката земјоделска политика (ЗЗП) на Европа, направи обид за редизајн и модернизација на секторот во 2013 година, да доведе до промени за зајакнување на позицијата на земјоделците во ланецот на производство на храна, земјоделските операции сè уште функционираат на „традиционален“ начин, без да се следат унапредувањата на земјоделството 4.0.

Ние веруваме дека нашиот проект ПРИЗМ како соработка помеѓу 7 партнерски институции (2 партнери од Полска, и по 1 партнер од Италија, Малта, С. Македонија, Грција и Кипар), ќе придонесе за развој на Отворен ресурс за образование за обучувачи од стручно образование и обука, кој ќе придонесе за задоволување на долгорочните потреби на земјоделците за образование за иновации и модернизација на земјоделството во рамките на земјоделството 4.0.

Имајќи како целни групи обучувачите за стручно образование и обука, земјоделците, заинтересирани страни во земјоделската индустрија, технолошките експерти вклучени во напредувањето во технологија во однос на земјоделството и роботски системи, проектот ги има следниве специфични цели:

1. Да се дизајнираат иновативни содржини за обука и методологии кои го промовираат земјоделството 4.0,

2. Да се подобри професионалниот развој (знаење, вештини, компетенции) на обучувачите од стручно образование и обука на секој партнер и на други релевантни чинители кои работат во центри за обука и јавни институции,

3. Да се дизајнира Отворен образовен ресурс за земјоделство 4.0, кој ќе има за цел да им помогне на обучувачите да ги користат резултатите од проектот во нивната работа. Платформата за е-учење, како дел од Отворениот образовен ресурс, ќе биде специјално развиена за да работи како пакет алатки за обучувачите од стручно образование, нудејќи им можности за одржување на обуки преку Интернет.

За време на проектот, обучувачите од стручно образование и обука се очекува да бидат упатени да ги учат земјоделците преку употреба на Водич за почетници, збирка студии на случај и наставна програма за стручно образование и обука за земјоделство 4.0. Материјалот и содржината, обучувачите ќе ги користат за производство на МОДУЛИ што ќе се користат за обука на земјоделци преку платформата за е-учење, како дел од Отворениот образовен ресурс, во форма на вебинари за земјоделство 4.0.

По завршувањето на проектот, обучувачите од стручно образование и обука ќе имаат стекнато знаење, вештини и компетенции за ефикасно обучување на земјоделците за важноста на земјоделството 4,0 преку редефинирање на одржлив сектор во рамките на земјоделството 4,0.

Земјоделците, од друга страна, ќе имаат можност да се здобијат со знаење за земјоделството 4,0 и најновите технологии и мобилно-базирани алатки што се користат во земјоделството, проширувајќи ги своите можности за редефинирање на одржлив сектор заснован на земјоделството 4,0.

Проект: „Меки вештини како алатка за креативност во руралните области – СИТРА“

Датум на започнување на проектот: 2020-12-01

Вкупно времетраење на проектот: 24 месеци

Датум на завршување на проектот: 2022-11-30

Регион:Македонија, Франција

Донатор:Европска Комисија (Еразмус+ Програма)

Координатор на проектот: Меѓународна организација за рурален развој на Бас Сегала - Франција

Партнери во проектот:

- Фондација Агро-центар за едукација- ФАЦЕ (Македонија)
- I & F образование и развој (Ирска)
- Здружение СЕДА (Полска)
- Општина Болу (Турција)

- Институт за личен развој и развој на претприемништво, обуки и развој на емоционална интелигенција (Шпанија)

Целна група:

Земјоделски претприемачи, мали и средни претпријатија во земјоделскиот сектор, компании и организации активни во спроведување на обуки.

Цел на проектот:

Главната цел на проектот СИТРА е да им помогне на земјоделските претприемачите да ги надминат најважните тешкотии во нивните секојдневни активности со идентификување, развој и подобрување на меките вештини, преку развој на систем за обука со цел да се генерираат вештини и способности кои ќе одговорат на барањата на новиот контекст на трудот.

Краток опис

Проектот СИТРА има за цел да даде поддршка на поединци во стекнување и развивање на основни вештини и клучни компетенции со цел да се поттикнат вработливоста и личниот развој. Според приоритетите утврдени со програмата Еразмус +, проектот „го поддржува и зајакнува развојот на клучните компетенции за сите поединци во текот на целиот живот. Во светот што брзо се менува, ова вклучува претприемачки ум, критичко размислување и креативност, како и вештини во области како што се социјални компетенции и компетенции за учење ”.

Поконкретно, целите на СИТРА се:

- Идентификување на не-техничките таленти потребни за исполнување на барањата на земјоделското претприемништвото

- Поттикнување на позитивни и трајни ефекти врз вклучените експерти.

- Воспоставување на односи и синергија што ќе овозможи зголемување на свеста на целната група за меки вештини.

- Пренесување на методологии, алатки и добри практики, за развој и консолидација на меки вештини за претприемништво.

- Обновување на сликата за секторите кои во моментов не се идентификувани како поле за развој и имплементација на меки вештини.

- Дистрибуирање на резултатите од овој проект на други заинтересирани институции кои можат да имаат корист од резултатите во проектот.

Проектот СИТРА ќе се обиде да ја подигне свеста кај претприемачите за важноста на меките вештини во процесот на селекција, како за себе, така и за луѓето што ги ангажираат, особено со развој на стратегии кои ги охрабруваат ниско-квалификуваните возрасни лица, да ги подобрат и надградат своите вештини.

За да се постигнат целите на проектот, ќе се развијат, тестираат и дистрибуираат три интелектуални резултати:

1. „Алатката за самоевалуација“ (О1) - појдовна точка на проектот, во која ќе се дефинираат 12-те основни меки вештини за претприемачите и ќе се генерира систем за самооценување.

2. „Системот за обука – СИТРА“ (О2) - корисна алатка со модули за обука и практичен материјал.

3. „Тренингот на тренери“ (О3) - конзорциумот на проектот ќе развие прирачник за обучувачи на меки вештини со крајните корисници. Сите произведени излези ќе бидат слободно достапни за јавноста во рамките и времетраењето на проектот.

Со креирање алатки за обука за подобрување на меките вештини кај земјоделските претприемачи, конзорциумот очекува да ја постигне општата цел на проектот: да ја нагласи важноста на меките вештини во претприемништво и да ја подигне свеста за ефектот на меките вештини врз продуктивноста и опстанокот на компаниите и работните места.

Проект: „Млади жени зелени претприемачи - YOU_WEEN!“

Датум на започнување на проектот: 2021-01-31

Вкупно времетраење на проектот 24 месеци

Датум на завршување на проектот: 2023-01-30

Регион:Македонија, Полска

Донатор: Европска Комисија (Еразмус+ Програма)

Координатор на проектот: Советодавен центар за земјоделство во Брвинов, филијала во Краков, Полска

Партнери во проектот:

- Фондација Агро-центар за едукација- ФАЦЕ (Македонија)

- Меѓународна Академија за Европски грантови - СРЛ (Италија)

- Независен меѓународен институт за академски истражувачки студии (Англија)

- Граѓанското не-профитно здружение ИАСИС (Грција)

- Асоцијација за иновации, претприемништво и технологии на информации и комуникација – ИННЕТИКА (Шпанија)

- Меѓунродна организација „Ефекто група“ (Литванија)

Целна група:

Млади жени кои доаѓаат од руралните области, младински работници

Цел на проектот:

Целта на проектот е да им се дадат ефективни алатки на младите жени кои живеат во руралните области да ги преземат своите животи благодарение на специфичната обука за претприемачи за одржлив развој, да се поттикне нивната вработливост и нивниот социо-образовен и личен развој. Преку промоција на зелено размислување, подигање на свеста за одржливост, промовирање на развојот во руралните и / или изолирани области, размена на добри практики, обезбедување експертиза и знаење на жени од рурални области, проектот значително ќе ги промовира образованието и активностите за претприемништво кај младите жени.

Краток опис

Целта на проектот е да се подигне свеста на младите жени кои живеат во руралните области и нивните заедници за руралниот развој, да ги инспирира да размислуваат одржливо и да применуваат претприемачко размислување во нивните секојдневни рутини, работа и потфати. Проектот ги промовира личните и меки вештини, како што се креативност, критичко и холистичко размислување и самодоверба, користејќи ИКТ и дигитални вештини. Младите жени страдаат од особено предизвикувачки сет на образовни бариери, поради културни, политички, социјални причини, што ги оставаат надвор од образованието или пазарот на трудот: скоро 14% од младите жени во светот се невработени (УНЕСКО, 2016) и се сметаат на глобално ниво како ранлива категорија млади, имајќи ограничено познавање на нивните граѓански и политички права, вклучувајќи го и капацитетот да ги изразат своите политички и социјални ставови (Интерпејс на Обединетите Нации).

Од друга страна, покажано е од бројни студии и теренски истражувања дека работата со млади жени станува особено ефективна благодарение на социјалната улога што ја играат жени, кога имаат можност и вештини да го сторат тоа, жените го преземаат водството на социјалните промени (Организација на жени на Обединетите Нации).

Затоа, проектот ќе се осврне на клучните компетенции за развој на претприемачки вештини, идентификувани од Европската Унија, како капацитет да дејствува според можностите и идеите и да ги трансформира во вредности за другите, работејќи со млади жени и млади работници. Проектот ќе допре до младите загрозени жени и ќе го стимулира нивното активно учество, притоа преобликувајќи ги локалните заедници преку зајакнување на нивните претприемачки вештини во одржлива рамка, и на тој начин ќе се осврне на нивното социјално вклучување и благосостојба и на нивното учество во демократскиот живот.

Младинските работници ќе бидат обучени за дигитални, претприемачки вештини и вештини за градење на мир и ќе ги претстават добрите практики преку основните проекти и локалните активности за ангажирање.

Специфични цели на проектот:

- обука на обучувачи за инструменти за рурален развој, (социјално) претприемништво, зајакнување на жените и одржливи идеи;

- започнување на локални основни иницијативи за рурален развој водени од млади жени;

- инспирирање на руралните заедници за агроекономски и социјални промени

- споделување на добри практики на рурален развој и зајакнување на жените во земјите на Конзорциумот

- развивање на 3 Интелектуални трудови:

1- Збир на едукативни видеа

2- Виртуелна интерактивна мрежа и платформа

3- Патоказ за експлоатација и упатства за влијание врз политиката

- Зајакнување на партнерството на Конзорциумот преку развој на заеднички настани и активности

Крајни корисници на проектот се млади жени кои живеат во рурални области, додека групите на младите, младинските лидери, обучувачите кои се занимаваат со рурални работи се целна група за активности за обука и тие ќе бидат одговорни за обука на младите жени во рурални области и нивно вклучување во основните иницијативни проекти за рурален развој. Во проектот е превидена една обука на обучувачи (краткорочен настан за обука навработени) проследена со локални активности и поставување на темелни проекти. Ќе се оддржи и една мобилност за млади жени што ќе ги постави темелите на европската мрежа.

Потребата за овој проект да се спрове на меѓународно ниво се разликите меѓу земјите на ЕУ во руралните области; со овој пристап, проектот ќе има корист од различни гледишта, најдобри практики и решенија. Проектот ќе даде силен акцент на меѓународната соработка и ќе ги зајакне врските меѓу вклучените земји на Европската Унија, промовирајќи најдобри практики и соработка за заеднички цели и размена на знаење во областа на младите, особено преку Европската мрежа.

<u>Проекти во тек:</u>

Проект: „Рурален советодавен систем за следење и проценка поврзан со прецизно учење (РАМОНЕС-ПЛ)“

Временска рамка: 1 септември 2020 година - 28 февруари 2023 година

Регион: Македонија, Полска

Донатор: Европска Комисија (Еразмус+ Програма)

Координатор на проектот: Центар за образование, истражување и иновации ГАК - Унгарија

Партнери во проектот:

- Фондација Агро-центар за едукација- ФАЦЕ (Македонија)

- Совет за земјоделски истражувања и анализа на земјоделска економија – КРЕА (Италија)

- Приватна советодавна компанија Газда Контрол (Унгарија)

- Словачки земјоделски универзитет Нитра (Словачка)

- Центар за рурални советувања и обуки (Латвија)

- Средно училиште „Аборетум Опека“ (Хрватска)

Целна група:

Руралните советници кои работат на теренско ниво,

Организации кои обезбедуваат советодавни услуги,

Корисници на советодавни услуги, пред се земјоделците и руралните претприемачи

Цел на проектот:

Целта на овој проект е да ги зајакне руралните советодавни услуги со подобрување на нивните стандарди преку систем за следење и евалуација кој истовремено може да го поддржи развојот на програма за стручна обука, која е насочена, персонализирана и базирана на работа, како и воспоставување на шема за сертифицирање на квалитет.

Краток опис

Малите и семејни земјоделци обезбедуваат најголем дел од производството на храна во Европа (и во светот) и нивните активности се од клучно значење за постигнување одржлива рурална трансформација. Сепак, руралните претприемачи не можат да преживеат без внимателна и насочена поддршка и релевантни совети, каде што зголемувањето на квалитетот на руралните советодавни услуги за ефикасно решавање на современите предизвици игра клучна улога. За успешни земјоделски практики, усвојување на иновативни технологии и исполнување на пазарни и административни предизвици, советодавните мрежи имаат неопходна улога.

Терминот прецизност не е непознат во земјоделството, сепак, проектот ќе покаже дека - покрај технологијата на производство - тој исто така може да биде релевантен и успешно да се примени при трансфер на знаење, за доброто на давателите на услуги и нивните клиенти. Активностите за учење имаат за цел да развијат компетенции во специфични области каде примарнат фокус група, руралните советници немаат или пропуштаат соодветен капацитет,

додека, според резултатите од програмата за учење, се очекува да се зголеми квалитетот на работата, врз чија основа треба да се воведе шема за сертификација.

Со проектот РАМОНЕС-ПЛ ќе се усвои нов метод за користење на најсовремен (дигитален, онлајн) систем за следење и следење на услугите, покрај традиционалните техники за прибирање податоци, со цел поддршка на собирање подетални информации во однос на зголемениот квантитет и квалитет на податоците, веднаш од терен (каде што услугата всушност се одвива).

За време на извршувањето на проектните активности, партнерството ќе развие шест резултати, кои треба да се градат едни на други. Првиот производ ќе биде „Речник за компетенции за идентификување на главните деловни процеси, компетенции, категории, индикатори и извори на податоци специфични за советодавната активност“. „Методологиите на РАМОНЕС-ПЛ“ ќе ги опишат протокот на процес и сродните компоненти на следење, следење, евалуација и прецизно учење на услугите. Во третиот чекор ќе го поставиме информацискиот систем за управување со податоци. Во следната фаза, „Програмата за учење“ ќе се спроведе во услови на работа, со учество на 24 рурални советници и скоро 300 земјоделци. Паралелно ќе се извршуваат активностите поврзани со сертификација, кои содржат шема за обезбедување квалитет ориентирана на развој на комерцијален пазар, според концептот на проектот и подготовка за меѓународна стандардна сертификација. Сите резултати неопходни и погодни за ефективно ширење во земјите на проектот и ширум ЕУ, ќе бидат сумирани и објавени во „Водичот за РАМОНЕС“

Методологијата на проектот ги следи најновите професионални упатства и препораки за политики развиени од Организацијата за храна и земјоделство на Обединетите Нации и Глобалниот форум за рурални советодавни услуги, како и неколку наоди и методи на истражување во предметната област. Иновативните елементи се поврзани со прецизниот, персонализиран пристап базиран на работа и напредната употреба на ИКТ, преку дигиталната платформа и други алатки.

Очекуваните перформанси на испорака на услуги и угледот на советниците ќе се зголемат од страната на работодавачот и клиентот, со поголемо задоволство засновано на подобра услуга. Подобрените знаења, вештини, зголемените специфични и крос-функционални компетенции на советниците ќе доведат до зголемена самодоверба, потврдена со носење на добро препознатлив „беџ“, што индустријата и клиентите го прифаќаат и го почитуваат. Советниците ќе имаат можност да ги прошират и продлабочат контактите со земјоделците.

За партнерските организации, проектот ќе овозможи подобро разбирање на користените иновативни пристапи. Ќе се обезбеди подобрена ефикасност на обезбедувањето услуги, одржување на базата на знаење и спроведување обука во рамките на организацијата, како и посистематско земање во предвид на перспективата на крајните корисници, користејќи рамки за повратни информации за развој на услугите. Користењето на шемата за обезбедување на квалитет, дава подобрена професионална слика и позитивно препознавање на давателот на услугата исто така.

Проект: „ХИАТУС“

Времетраење: Јануари 2022 – Декември 2024

Регион: Македонија, Италија

Донатор: Европска Комисија (Еразмус+ Програма)

Координатор на проектот: ПЕР ФОРМАРЕ - Центар за обуки и вработување, Рим, Италија

Партнери во проектот:

Фондација Агро-центар за едукација ФАЦЕ (Македонија)

Универзитет во Сарагоса УНИЗАР (Шпанија)

Ентропија - Мрежа на знаења (Италија)

АДИ – Здружение на италијански наставници и училишни менаџери (Италија)

СТЕП - Институт за професионална психологија и претприемништво (Словенија)

Центар за стручно обазование и обука - Инерција Дигитал (Шпанија)

Национална дирекција за образование Одунпазари (Турција)

Целна група:

Наставници и ученици од средните земјоделски училишта

Цел на проектот:

Целта на проектот е да се намали се поширокиот јаз (хиатус) кој постои помеѓу знаењето кое учениците од средните училишта го стекнуваат во училиштето и нивните техничко-професионални компетенции кои се потребни во работната средина. Со овој проект ќе се овозможи во рамките на училишната настава развивање на методологија на настава која ќе се фокусира на “service design thinking”, кое е конфигурирано како збир на когнитивни, стратешки и практични процеси преку кои се произведуваат производи, проекти или идеи. Преку проектните активности наставниците ќе развиваат иновативни методологии на настава кои ги поддржуваат новонастанатите промени на пазарот на трудот; а учениците ќе развиваат вештини на конструктивно размислување, самоориентација, јакнење на техничките компетенции за да можат да се соочат со предизвиците на пазарот на трудот и вклучување во иновативни работни средини.

Краток опис:

Дигиталната трасформација, особено поттикната од променетите услови на живеење кои што ги создаде пандемијата на Ковид-19, бара нови форми на учење кои ќе го зајакнат претприемништвото на младите луѓе, критичкото размислување, креативноста и техничките вештини кои се неопходни за едно современо општество од 21-от век. Во таа смисла,

сегашното обарзование треба да се прилагоди и преобликува во чекор со новонастанатите промени. Проектот Хиатус ќе делува иновативно, преку фаворизирање на динамичен пристап на настава каде што моделот на “service design thinking” станува значаен дел од методологијата на наставата ориентирана кон новите потреби на пазарот на трудот. Од суштинско значење е зајакнување на вештините на наставникот не само како како клучна компетентност што треба да се пренесе на ученикот, туку како алатка за поврзување на наставата со вклучување во работната средина. За таа цел, ќе бидат идентификувани наставници кои ќе бидат вклучени во дигитална обука за методологијата на “service design thinking” ,а воедно и ученици кои ќе учествуваат во овој експериментален модел.

За да се постигнат целите на проектот, ќе се обработуваат и развиваат три работни пакети:

Креирање на дигитална платформа и евалуација од страна на партнерите на проектот со претходна направено истражување (квалитативна и квантитативна анализа), идентификација на образовни институции и имплементација на платформата;

Создавање на дидактички модел на “service design thinking”, кодизајнирање на моделот и алатките заедно со партнерите и наставниците за да се контекстуализира во училишните рамки;

Спроведување на обука за методологијата на “service design thinking” во одбраните училишни класови, идентификација на хипотетички услуги и производи во согласност со пазарот на трудот и партнерските земји, подготовка на предлог-проект.

Очекуваните резултати, за време и на крајот на проектните активности се: воспоставување на моделот на дизајнирани обуки “Design Service” во кои ќе учествуваат наставници и ученици од секоја партнерска земја (по еден модел во едно од училиштата вклучени во експериментот); одржување и развој на врската меѓу училиштето и бизнисот и јакнење на улогата на наставникот; градење на мрежа на училишта на локално, национално и европско ниво кои ќе го следат влијанието на проектните активности.

Проект: ВЕРМИКОМПОСТИНГ: Иднината На Одржливото Земјоделство И Управување Со Органскиот Отпад Во Европа – POWERWORMS

Времетраење: февруари 2022 – јуни 2024

Регион: Македонија, Турција

Донатор: Европска Комисија (Еразмус+ Програма)

Координатор на проектот: Универзитет Тургут Озал, Малатија – Турција

Партнери

Фондација Агро-центар за едукација ФАЦЕ (Македонија)

Истражувачки центар за кајсии (Турција)

Натураинова – Центар за храна и земјоделство (Турција)

ИНОПОЛИС – Центар за иновации и култура (Грција)

ИЛА -Меѓународно здржение на трудот (Холандија)

WWOOF – Можности за органски фарми низ светот (Шпанија)

ИНОТОМИЈА - Претпријатие за истажување, иновации и технологија (Грција)

Целна група за овој проект:

Земјоделци, ученици/практиканити и наставници од средните земјоделски училишта, студенти и професори од универзитетите и други заинтересирани лица од стручното образование во земјоделскиот сектор.

Цел на проектот:

Главна цел на проектот е да се промовира, олесни и забрза глобалната транзиција кон одржливо земјоделство и управување со органски отпад со цел да се врати климатската стабилност, да се зголеми биодиверзитетот, да се обнови плодноста на почвата и унапреди производството на здрава храна. Преку проектните активности ќе се демонстрираат повеќекратните придобивки од вермикомпостирањето (компостирање со дождовни црви) за продуктивноста на почвата и земјоделското земјиште, ќе се развиваат техники за вермикомпостирање без употреба на хемикалии, развивање на техники за ефикасно производство на биоѓубриво, и еколошко управување со органскиот отпад.

Краток опис:

Главната цел на проектот е промовирање на формална и неформална едукација и обука за вермикомпостирање (компостирање со дождовни црви) на индивудуални фармери, ученици и наставници од средните земјоделски училишта, обучувачи и земјоделските семејства (семејства од руралните области). Вредноста и важноста на дождовните црви во земјоделството првпат во писмена форма ја препознал Чарлс Дарвин, кој во 1881 година изјавил „Црвите се помоќни од африканскиот слон и поважни за економијата од кравата“. За да ја разбереме сегашната состојба кај земјите учеснички по однос на вермикомпостирањето, ќе се изврши анализа на најдобрите забележани практики на биокомпостирање и вермикопостирање на органски отпад. Проектот ВЕРМИКОМПОСТИНГ или POWERWORMS ќе се обиде да ја подигне свеста за био-компостирање и обезбедување на вештини и компетенции на целната група за да одговорат на предизвиците од земјоделскиот сектор преку:

- организирање на онлајн обуки (Educational ToolBox courses) за биокомпостирање и вермикомпостирање на органскиот отпад;
- Информирање на креаторите на политики од областа на стручно образование и обука за биокомпостирање и вермикомпостирање на органскиот отпад, давајќи им поттик за вклучување на оваа тема во наставните содржини во рамки на националните наставни програми;

- интегрирање на обуките како образовна алатка во наставните програми на земјоделските училишта и центрите за обука;
- развивање и промовирање на дигитална апликација – софтверска алатка, за поддршка и контрола на биоклиматските оперативни параметри поврзани со процесот на вермикомпостирање (Open Digital Application Intelligent Software tool);
- спроведување повеќекратни настани за подигнување на свеста на национално и европско ниво давајќи на пошироката јавност кохерентна слика за состојбите со био-компостирање и вермикомпостирање на органскиот отпад за да се подобри перцепцијата за алтернативно земјоделство и неговите придобивки.

Подгрант на Хоризонт Програмата на ЕУ

Проект: FAIRshare Project External User Case

Проектот FAIRshare (Farm Advisory Digital Innovation Tools Realized and Shared) беше лансиран во ноември 2018 година; што вклучува мешавина од советодавни услуги и многу членки на EUFRAS. Проектот финансиран од ЕУ H2020 е координиран од Teagasc (Ирска) и има за цел да овозможи дигитално поактивна фарма и земјоделска советодавна заедница со фокусирање на премостување на дигиталниот јаз кој е евидентен помеѓу и во рамките на фармите и земјоделските советодавни служби. Проектот експлицитно се фокусира на поддршка на фарма и земјоделски советници за имплементација на постоечките дигитални советодавни алатки и услуги (DATS) кои може да вклучуваат: алатки за комуникација, инфо-графика, видео, специфични алатки за социјални медиуми, софтвер за фарми, веб и телефонски апликации, алатки за бенчмаркинг, материјали и поддршка за дигитално образование и обука, Управување со односи со клиенти итн.

Временски период 01.05.2022 до 31.10.2022

Регион: с.Македонија

Координатор: SEASN

Целна група: Земјоделски советници и Агенцијата за поттикнување и развој на земјоделството, Битола. - АПРЗ

Опис:

Главните резултати постигнати:

Идентификација на потребите / предизвиците со кои се соочуваат советниците, вклучително и факторите кои влијаат на моменталниот статус на DATS во Македонија; како и општата оценка за можното усвојување на DATS.

Прилагодена и поставена верзија на софтверот Mantis според потребите на советниците.

Креирање на Акционен план за адаптација на софтверот Mantis. Акциониот план се заснова на моменталните можности на советниците за активности за следење на прашања. Акцискиот план беше усвоен на финалната средба со советниците на АПРЗ во Битола, Северна Македонија, каде беше договорено во овие два месеци адаптација да вклучиме 10 советници од повеќе работни единици на АПРЗ и двајца раководители од извршната канцеларија на АПРЗ. Почнувајќи од 01 јули, 10 советници и 2 менаџери се регистрираа на софтверот и започнаа со секојдневните внесувања на софтверот. По овие два месеци ги собравме податоците и повратните информации од советниците.

Евалуација и креирање на Извештај за анализа на вредност.

По периодот на тестирање, советниците го оценија нивното искуство со софтверот и дадоа повратни информации со препораки и предлози. Работата на советниците беше евалуирана и следена во фазата на тестирање од страна на менаџерите кои учествуваа во фазата на тестирање. Извештајот за анализа на вредноста ги содржи резултатите од периодот на тестирање и сумираната евалуација и препораките од советниците.

Јакнење на капацитетите на ФАЦЕ и давање услуги

Во 2022 година персоналот на ФАЦЕ, присуствуваше на повеќе обуки (во Грција за компостирање со црви, во Скопје за Методологии за дизајнерско размислување). Исто така, персоналот учествуваше и на различни конференции и настани на кои беше поканет во рамките на активностите на други организации и институции, а кои се во релација со активностите на организацијата.

На 04/10/2022 година ФАЦЕ потпиша Меморандум за соработка со Земјоделското училиште ССОУД „Димитар Влахов„ од Струмица.

Во 2022 ФАЦЕ го поддржа 50-тиот Државен тракторски натпревар на учениците од сите земјоделски училишта што се одржа на 12/05/2022 во Свети Николе. Поддршката беше за гориво на учесниците, како и за печатење на маици на дел од учесниците.

Во делот на *давање на услуги*, во 2022 година немаше активности.

Финансиски показатели

ПРИХОДИ ВО 2022 ГОДИНА

ИЗВОРИ НА ПРИХОДИ ВО 2022 ГОДИНА	денари	Учество во %
Пренесени наменски средства од тековни проекти од 2021 година за проекти во 2022 година	7,624,318.00	43%
Приходи од Проекти во 2022:		
Еразмус+ Проект „СИТРА“ - Договор бр. 2020-1-FR01-KA204-079841 – „Меки вештини како алатка за креативност во руралните области“	925,425.00	5%
Еразмус+ Проект „ВЕРМИКОМПОСТИНГ“-Договор бр. 2021-1-TR01-KA220-VET-00030021- „ Иднината на одржливото земјоделство и управување со органскиот отпад во Европа“ - POWERWORMS	725,343.00	4%
Еразмус+ Проект „ПРИЗМ “ – Договор бр. 2020-1-PL01-KA202-081518 – „Алатка од стручно образование и обука за промовирање на дигитализацијата во земјоделската индустрија за одржливо земјоделство“	524,087.00	3%
Еразмус + Проект ВАЛВЕТ – Договор бр. 2019-1-MK01-KA102-060020 – „Учење базирано на работа во земјоделството за ученици и вработени во стручното образование“	684,568.00	4%
Еразмус+ Проект „YOU_WEEN” – Договор бр. 2020-2-PL01-KA205-082849 – „Млади жени зелени претприемачи“	706,988.00	4%
Еразмус+ Проект „РАМОНЕС“ - Договор бр. 2020-1-HU01-KA202-078738 - „Рурален советодавен систем за следење и проценка поврзан со прецизно учење“	1,250,311.00	7%

Еразмус + Проект „ХИАТУС“ - Договор бр. 2021-1-IT02-KA220-SCH-000034506	**531,413.00**	**3%**
Еразмус + Проект „Акредитирани проекти за мобилност на ученици и вработени/кадар во полето на стручно образование и обука“ – Договор бр. 2021-1-MK01-KA121-VET-000005044	**1,721,537.00**	**10%**
Еразмус+ Проект „Акредитирани проекти за мобилност на ученици и вработени/кадар во полето на стручно образование и обука“ - Договор бр. 2022-1-MK01-KA121-VET-000051970	**1,525,716.00**	**9%**
Еразмус+ Проект „МобиВЕТ“ - Договор бр. 2020-1-MK01-KA116-077479 – „Мобилност на ученици и наставници во стручното образование и обука“	**473,879.00**	**3%**
Проект FAIRshare - имплементација на дигитални советодавни алатки и услуги	**647,181.00**	**4%**
Други приходи	**120,648.00**	**1%**
ВКУПНО ПРИХОДИ	**17,461,414.00**	**100%**

ИЗВОРИ НА ПРИХОДИ ВО 2022 ГОДИНА
Пренесени наменски средства од тековни проекти од 2021 година за проекти во 2022 година 43%
Еразмус + Проект SITRA 5%
Еразмус + Проект PRISM 3%
Еразмус + Проект RAMONES 7%
Еразмус + Проект WALVET 4%
Еразмус + Проект YOUWEEN 4%
Еразмус+ Проект POWERWORMS 4%
Еразмус + Проект HIATUS 3%
Еразмус + Проект BET- Акредитација 2021 10%
Еразмус+ Проект BET- Акредитација 2022 9%
Еразмус+ Проект Mobi-VET 3%
Проект FAIRSHARE 4%
Други приходи 1%

РАСХОДИ ВО 2022 ГОДИНА

РАСХОДИ ВО 2022 ГОДИНА	денари	Учество во %
ПРОГРАМСКИ ТРОШОЦИ	**5,769,921.00**	**65%**
Трошоци за проектни патувања (авионски билети, хотелско сместување, организирање на настани)	4,939,846.00	
Интелектуални услуги	797,703.00	
Останати функционални трошоци	32,372.00	
АДМИНИСТРАТИВНИ ТРОШОЦИ	**904,202.00**	**10%**
Трошоци за телефон, интернет услуги , веб страна	86,620.00	
Канцелариски материјали	63,137.00	
Трошоци за наемнина	210,000.00	
Сметководствени услуги	77,523.00	
Комунални трошоци (струја, вода, парно)	46,829.00	
Даноци и придонеси кои не зависат од резултатот	118,413.00	
Останати други расходи	108,374.00	
Други материјални и вонредни трошоци	155,705.00	
Провизија за платниот промет	37,601.00	
ТРОШОЦИ ЗА ПЛАТИ И ПРИДОНЕСИ	**2,212,915.00**	**25%**
Трошоци за плати (бруто износ)	2,152,915.00	
Надоместоци на трошоците на работниците	60,000.00	
ВКУПНО РАСХОДИ	**8,887,038.00**	**100%**

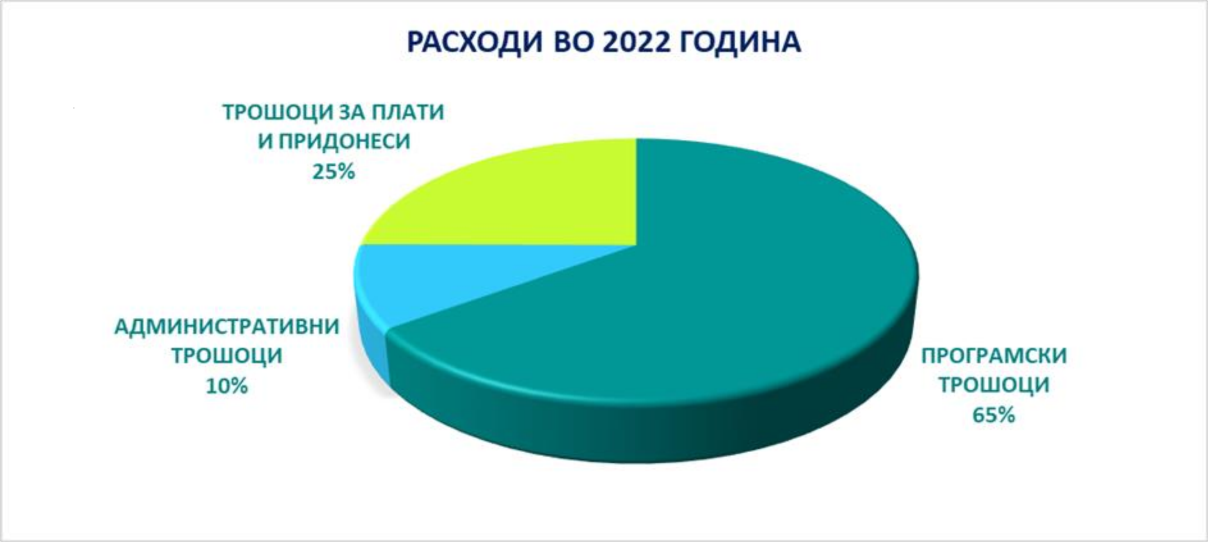
РАСХОДИ ВО 2022 ГОДИНА
ТРОШОЦИ ЗА ПЛАТИ И ПРИДОНЕСИ 25%
АДМИНИСТРАТИВНИ ТРОШОЦИ 10%
ПРОГРАМСКИ ТРОШОЦИ 65%